

2025-04-14

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.ofa.remisser@regeringskansliet.se

## **Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet (SOU 2025:20)**

Svenska Bankföreningen ser positivt på att ett större grepp tas för att motverka välfärdsbrottslighet genom felaktiga utbetalningar. Bankföreningen, som inte tar ställning till de olika författningsförslagen, ser dock behov av vissa förtydliganden i lagen (2023:456) om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten. Enligt Bankföreningens mening bör även konsekvenserna för privata aktörer av förslagen i betänkandet genomgå en djupare analys.

### **Lagen om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten**

Av 1 kap. 10 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse framgår att enskildas förhållanden till kreditinstitut inte obehörigen får röjas. Per-Ola Jansson anger i skriften Banksekretess och annan finansiell sekretess, 2010, att tolkningen av obehörighetsrekvisitet i nämnda bestämmelse kan sammanfattas så, att bankerna har en tystnadsplikt som endast får brytas med stöd av lagbestämmelser, bestämmelser utfärdade med stöd av lag eller av andra särskilt behöriga skäl.

Av 10 § lagen om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten framgår att kreditinstitut på begäran av Utbetalningsmyndigheten ska lämna uppgifter som avser en namngiven fysisk eller juridisk persons förhållande till institutet om uppgifterna är nödvändiga för Utbetalningsmyndighetens granskning av utbetalningar.

Vid tillämpningen av den bestämmelsen har vissa tolkningsproblem uppstått som medfört en ökad administrativ börda för såväl Utbetalningsmyndigheten som berörda kreditinstitut vid tillämpningen av bestämmelsen.

I förarbetena till lagen om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten, prop. 2022/23:34 s. 101 återges vad Bankföreningen anført i sitt remissyttrande "Svenska Bankföreningen anser att utredningens förslag om en ny uppgiftsskyldighet för kreditinstitut måste övervägas noggrant, framför allt i

förhållande till skyddet för den personliga integriteten och banksekretessen. För att kreditinstitut ska kunna göra en bedömning av vilken information som är nödvändig behöver en begäran om information från myndigheten innehålla en specificering av vilken typ av information som efterfrågas och en förklaring till varför informationen är av betydelse för myndighetens utredning. Det bör inte vara möjligt för Utbetalningsmyndigheten att göra allmänna förfrågningar". Regeringen delade Bankföreningens bedömning, s. 104 a.a., att uppgiftsskyldigheten för kreditinstitut behöver övervägas noggrant i förhållande till de intressen som banksekretessen ska skydda samt till skyddet för den personliga integriteten. I propositionen anför regeringen vidare att även om banksekretessen inte gäller när någon behörigen lämnar uppgifter behöver dock intresset som banksekretessen avser att skydda beaktas när det övervägs att införa en uppgiftsskyldighet. Regeringen anser, s. 105 a.a., att det är motiverat att ställa något högre krav för att en uppgift ska få lämnas från ett kreditinstitut till Utbetalningsmyndigheten. Regeringen påpekar, på samma sida a.a., "Att uppgifterna ska lämnas på begäran medför ett krav på att Utbetalningsmyndigheten specificerar vad begäran omfattar. Utlämnande kreditinstitut får därefter bedöma om förutsättningarna för utlämnande enligt den sekretessbrytande uppgiftsskyldigheten är uppfyllda". I betänkandet, SOU 2025:20 s.148, upprepas ånyo att kreditinstitut ska, på begäran av Utbetalningsmyndigheten, lämna uppgifter om en namngiven fysisk eller juridisk persons förhållande till kreditinstitutet, om uppgifterna är nödvändiga vid en fördjupad granskning.

Sammantaget får vad som anges i förarbetena till lagen förstås som att ett kreditinstitut ska bedöma om förutsättningarna för ett utlämnande till UBM är uppfyllda med hänsyn till den sekretessbrytande uppgiftsskyldigheten. Såsom förarbetena är utformade får det anses ligga ett ansvar för "behovsprövning" hos såväl UBM (att uppgifterna är nödvändiga för utredningen i fråga) som hos banken (att förutsättningarna för ett utlämnande med hänsyn till den sekretessbrytande uppgiftsskyldigheten). Detta har visat sig vara ett administrativt betungande tillvägagångssätt varför ett förtydligande av bestämmelsen skulle mildra konsekvenserna för alla inblandade parter.

I dialogen med Utbetalningsmyndigheten har fråga uppkommit om förarbetsuttalandena till lagen (2025:170) om skyldighet att lämna upplysningar till de brottsbekämpande myndigheterna samt om ändring i bland annat 1 kap. 11§ lagen om bank- och finansieringsrörelse, prop. 2024/25:65, kan ge vägledning även för tillämpningen av 10 § lagen om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten. Bankföreningen konstaterar dock att förarbetena i detta fall endast avser brottsbekämpande myndigheter. Av förslaget till lag om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheter framgår vilka myndigheter som ska anses som brottsbekämpande myndigheter – Ekobrottsmyndigheten, Kustbevakningen, Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten. Eftersom uttalandena i nämnda proposition rör

brottsbekämpande myndigheter bör den därmed inte kunna ligga till grund för tolkning av bestämmelser som rör informationslämning till andra kategorier av myndigheter.

Eftersom lagen om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten är föremål för revidering i betänkandet SOU 2025:20, finns enligt Bankföreningen skäl att införa ett förtydligande i första stycket 10 § lag om skyldighet att lämna uppgifter till Utbetalningsmyndigheten i syfte att minska den administrativa bördan för berörda aktörer, enligt följande

| Nuvarande lydelse                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Ändringsförslag                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 10 § Kreditinstitut ska på begäran av Utbetalningsmyndigheten lämna uppgifter som avser en namngiven fysisk eller juridisk persons förhållande till institutet om uppgifterna är nödvändiga vid en fördjupad granskning enligt lagen (2023:455) om Utbetalningsmyndighetens granskning av utbetalningar. Uppgifterna ska lämnas snarast och i elektronisk form. | 14 § Kreditinstitut ska på begäran av Utbetalningsmyndigheten lämna uppgifter som avser en namngiven fysisk eller juridisk persons förhållande till institutet om <i>myndigheten bedömer att</i> uppgifterna är nödvändiga vid en fördjupad granskning enligt lagen (2023:455) om Utbetalningsmyndighetens granskning av utbetalningar. Uppgifterna ska lämnas snarast och i elektronisk form. |

### Konsekvenser för företag, avsnitt 18.15.3, SOU 2025:20

Av betänkandet framgår att uppgiftsbördan för kreditinstitut kan komma att öka något jämfört med hur situationen ser ut i dag, vilket beror på att ytterligare aktörer ansluts till Utbetalningsmyndighetens verksamhet. Samtidigt noteras i betänkandet att företrädare för kommuner och regioner uppgett att antalet okända felaktiga betalningar sannolikt är stort och att den största riskfaktorn för felaktiga utbetalningar är bristen på resurser för kontroller och därefter kunskap på området. Det påpekas vidare att det handlar om 290 kommuner och 20 regioner som ska anslutas till Utbetalningsmyndighetens verksamhet, till vilken i dag fem statliga myndigheter och arbetslöshetskassorna är anslutna.

Trots att det i betänkandet konstateras att förslagen kommer att innebära en stor ökning av Utbetalningsmyndighetens verksamhet har utredningen inte alls

analyserat konsekvenserna som denna verksamhetsökning medför för kreditinstituten.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Åsa Arffman